

Az elmúlt évről.

1909. június 5-én tartott évvzáro közgyűlés a P. Jánossy Béla dr. elnöksége alatt kiküldött szűnidei választmány, melynek tagja Bidló Ödön titkár, Gámentzy Jenő pénztáros, Vargyas János háznagy, Imre Lajos, E. Csiky Jenő, Nagy László voltak, egyetlen feladatául az Egyesület anyagi ügyeinek rendezését tűzte ki, hogy a folyton kísértő lakás kérdés megoldható legyen. A választmány e feladatának megfelelt, amennyiben megszerezte kegyelmes Fővédnök urunk írásbeli ígérését 1600 korona lakásbér segély folyósítására nézve.

További munkájában az előrehaladott idő akadályozta meg, mert az álopszabályok szerint október hó 9-én megtartott alakuló közgyűlésen megbízatása lejárt.

A szűnidei választmány búcsuzójában P. Jánossy Béla dr. fejtegette azon eszméket, amelyeket a Szent Imre Egyesületnek követni, s reá mutatott azon útra, amelyen haladnia kell. E beszédet, mint az egyesületi év egyik legfontosabb mozzanatát, teljes egészében itt közlöm:

Tulajdonképpen nem volna más kötelességem ebben a pillanatban, minthogy egyesületünk mult évi tisztikarának lemondását előterjesszem, s annak tudomásvételét a m. t. Közgyűléstől kérem. Mielőtt azonban ezt tenném, néhány perc türelmet kérek, mert úgy gondolom, hogy ez a legalkalmasabb idő és hely arra, amit elakarok mondani. Amit pedig elmondani akarok, ahoz a mi t. tagok figyelmét kérem, mert azt akarom, hogy amit mondok, az nyomot hagyjon mindenkinek lelkében, aki velem együtt szereti ezt az egyesületet.

Nem természetem a nagyképűsködés, de úgy vélem, hogy ezt a néhány gondolatot, mely most bennem él és lüktet, kifejezésre juttatni jogomban áll. Nemcsak azért, mert állásom, melyet mult évben szerényen, de becsülettel betölteni igyekeztem, erre

felhatalmaz, hanem és inkább, mert sok évi tapasztalatom, melyben figyelemmel kísértém egyesületünk életét, meggyőztek arról, hogy amit mondani akarok, az — igazság.

A kolozsvári Szt. Imre Egyesület egyesületi életének érezhető pangását abban a részvétlenségben látom első sorban, mely a mi részünkről megnyilvánul. Sokszor kerestem ennek az érthetetlen részvétlenségnek okát. Az egyesület céljai oly nemesek, rendeltetése oly szép, hogy aki ebbe akad bele, azt nem is kívánom, hogy tagja legyen. Ez tehát nem lehet ok. Eddigi élete, működése megmutatták, hogy ha csak egy kissé is összeszedi magát, milyen eredményeket képes elérni. Ezekre az eredményekre büszke lehet az egyesület, s nem kell szégyenkeznie ezek miatt egy tagjának sem. Ez sem lehet hát ok a részvétlenségre. Tagsági kötelezettségei nevetségesen csekélyek, melyek ellenében sokat kap, ez sem lehet ok. Hogy nem reklamirozza magát eléggé sokak mintájára? Istenem: eszméket nem sípbal, dobbal, hanem szívvvel és lélekkel kell szolgálni! Avagy ok lehetne-e ez a részvétlenségre? Miben keressem hát ezt!? Meggyőződéses ember vagyok, a szívem a nyelvemen, ha megköveztek is kimondom: bennetek találok meg az okot katolikus magyar ifjak!

Egy idő óta különös levegő árad szét a társadalomban. Beteges idealisták azt mondják, hogy a modern kor levegője ez, és rajonganak, pessimisták, akik józanabbul látnak, azt mondják, hogy hamis a név és kóros ennek a levegőnek a lakója — és igazuk van! A korok, a társadalom és benne az emberek változnak, ez törvény, elismerem, a korral haladni kíván minden művelt ember, — de csak addig, amíg a morális felfogásával ellenkezésbe nem jön. Modern embernek óhajtom tartani magamat én is, s ti mindnyájan bizonyára, de: ha az a modernség, hogy megtagadom saját magamat, elvetek tekintélyt, hagyományt, kikacagom a vallás- és haza fogalmát, meggondolás nélkül vetem magam az emberi szellem féktelen szabadságát hirdető tanok karjaiba, ha mondom, ez a modernség, akkor én nem akarok modern ember lenni, megmaradok én a magam komoly, Istenről és hazáról alkotott nemes fogalmaimmal — maradé embernek. Az emberek felületességének egyik jeles bizonyossága, hogy nem distinguálnak. Vagyis a Szt. Imre Egyesület nem vallási, hanem társadalmi egyesület, úgy azonban, hogy es a kettő szép harmóniában megfér egymás mellett. A Szt. Imre Egyesület matinékat tart, bálakat rendez, de szereti a hazát és nem feledí, hogy a

tekintély a vallás és van egy mindennek felett való erő: az Isten, aki előtt a véges emberi ész ficánkolása nevetséges és bosszantó. Az egyesület céljai, rendeltetése nem zárják ki a modern korszellem befogadását, de nem azt a szellemet, melyet bomlott agyu szobatudósok találtak és tálnak fel, hanem azt a szellemet, amelynek forrása a haladni akaró, nemes rendeltetésre hivatott emberiség lelkében fakad, amelynek eddig is több áldását tapasztaltuk a multban, mint amennyit ettől az ujtól várunk. Esztelenség volna tehát tőlem azt hirdetni, hogy zárja el magát a katolikus ifju a modern kor áramlatától. Ne zárja el magát, de ne is engedje magába ezeket az eszméket változatlanul, hanem szűrje meg azokat a maga jobb érzése szűrőjén, ha megcsaladni nem akarja magát! A hazát mindig kell szeretni, az Istent mindig kell imádni, s mondjanak bármit az agyonértelmezett haladás nagy pipáju, de kevés dohányu urai, — de kath. magyar ifjúban nincs szebb, mintha szereti a hazát és elismeri a vallás tekintélyét. Amidőn azonban ezeket az észrevételeket megteszem, nem vádolni akarok, hanem figyelmeztetni. Szeretet vezet engem és nem elkeseredés, s kívánom is, hogy szavaimat e szerint értékeljétek. Az egyesület ma megalakul, ujonnan választandó tisztikarával uj vérkeringés támad az egyesületi életben, melynek örvendetes fellendülését tapasztalom. Tudom, van bennetek annyi komolyság, hogy öntudatosan fogjátok kiválasztani azokat, akik vezetőitek lesznek. S ez fontos, a Szt. Imre Egyesület-ben különösen fontos, hogy a vezetők kiválasztása szerencsés legyen, mert mi nemcsak kizárólag magunknak választunk, hanem azoknak is, akik különös érdeklődéssel, s még közelebb; érezhető támogatással vannak az egyesület működése iránt. Félre ne értse senki, nem befolyásolása ez a szabadság teljes érvényesítésének, hanem kizárólag félo és gondos ápolása azon szempontoknak, melyek az egyesület mindenkori érdekeit teszik. Hogy mit dolgoztunk mi, volt tisztikar, az most nem tartozik ide. Dolgoztunk, amennyit tudtunk, dolgozhattunk volna többet is, mert az egyesület érdekében sohasem lehet eleget dolgozni. De igyekezzék ez az uj tisztikar tulszárnyalni a munkában, az eredményekben. Első sorban nekünk szerez vele örömet. S én hiszem is, hogy sikerülni fog neki. Ama forró óhajtással, hogy a Kolozsvári Szent Imre Egyesület egére egy eredményekben folyton gazdagodó jövő pirját fesse a remény, midőn bucsúzomban halát mondok az egyesületnek tisztikarom és irántam tanusított lelkes

bizalmaért, mély tisztelettel terjesztem be annak lemondását és kérem tudomásul vételét.

A beszédre főtisztelendő Pál István tb. elnökünk válaszolt; e beszédet az évkönyvben szintén egészében közöljük.

A beszédek hatása alatt óriási lelkesedéssel alakult meg az új tisztikar. Tagjai: Szentkirályi Ákos elnök, Trnál Rezső és Szegzárdi József alelnökök, Balásy Endre főtítká, Gámentzy Jenő főjegyző, Szabó István titká, Silber Ignác és Dernyey Tíhamér aljegyzők, Bídlo Ödön pénztáros, Csergő Tamás ellenőr, Vargyas János I. háznagy, Sváby Nándor II. háznagy, Héjja János és Barts Gyula könyvtárosok, Gyula Sándor, Imre Gábor, Imre Lajos, P. Jánossy Béla dr., Jelen Miklós, Nagy László, Répászky Tivadar, ifj. Szecsey István, Rónai János, Nappendruck Kálmán, br. Rudnyánszky Gyula, Temesváry István rendes választmányi tagok, Nagy Rezső és Gáspár Tivadar pót választmányi tagok voltak. A közgyűlés a számvizsgáló bizottságot a következők személyében küldte ki: E. Csiki Jenő, Lócsey László és Benedek Lajos.

A novemberi státus gyűlés tagjai lelkesedéssel karolták fel az egyesület ügyét, hogy ezek is emeljék a tisztviselők munkakedvét és kitartását. De sajnos, a lelkesedés csak ifjúkori felhevülés volt, melyből nem telt többre, mint az elődöktől járt uton haladni.

Pedig az egyesület pénztárának eddig még soha sem volt akkora bevétele (3775 K. 12 f.) mint ez évben.

Egy november 18.-án megtartott szent Imre ünnepély, egy alig sikerült Imre Estély január 15.-én s a szakosztályok egyikének egy felolvasó estélye teszi ki az egész év munkásságát.

Alig kéthónapi működés után a tisztikar egy része megvált állásától s a február 23.-án tartott közgyűlés a következőkben egészítette ki a választmányt illetve tisztikart:

Balásy Endre alelnök, Csergő Tamás főtítká, Héjja János titká, Rónai János pénztáros, Sváby Nándor I. háznagy; Rutner Károly II. háznagy, Kristály Elemér II. könyvtáros, Felföldy Sándor választmányi tag, Benedek Lajos és Novák Juszttin póttagok.

A lakásügy megoldása, dacára a róm. kath. státus igazgatótanácsának kegyes jóindulatával kiutalt 3000 kor-ig terjedhető évi segélynek, csak a tizenkettedik órában jutott dülőre, amikor az egyik választmányi tag szinte megkerülve a tisztikar kerékkötő működését, méltóságos tiszteletbeli elnökünk biztatására, nem kímélve semmi fáradságot, a lakáskérdést megoldja, kifogadva az

egyesület jelenlegi helyiségeit; a szerződést a kívánságára összehívott közgyűléssel elfogadtatja, így megoldva az egyesület egyik legrégebb idő óta fennálló gordiusi csomóját.

E nappal, 1910 április 1. új korszak nyílt a Szent Imre Egyesület életében. Az egyesület beköltözve új helyiségeibe, megkezdhette utját azon cél munkálására, melyet alapszabályaiban maga elé tűzött. Dacára a megváltozott viszonyoknak, az egyesület már semmi jelentőset nem tudott felmutatni; oka ennek egyrészt a beállott szorgalmi idő, másrészt a záró közgyűlés május 27.-ikére való összehívása volt. A közgyűlés elfogadva a tisztikar jelentését a felmentvényt megadta s gróf Logothetti Oreszt dr. korelnöklete alatt a szünidei tisztikart a következőképpen alakította meg:

P. Jánossy Béla dr. elnök; Bidló Ödön titkár; Horváth László pénztáros; Lőcsey László háznagy, Nagy Lajos, Nagy László, dr. Jovian Jenő választmányi tagok.

A megválasztott tisztikar minden idejét arra fordította, hogy az egyesületi helyiséget minél kényelmesebbé és kedvesebbé tegye tagjai számára, hogy így pótolja a szülőiház hiányát a vidékről felutazók részére s az idevalóknak pedig feleslegessé tegye a bűzhödtt levegőjű kávéházakban való szórakozás keresését. Hogy ezen törekvéseit mennyiben sikerült a szünidei választmánynak megvalósítani, az taz 1910. évi alakuló közgyűlés s a jövő fogja megmutatni.

Kolozsvár, 1910 Kisasszony havának 20 napján.

Bidló Ödön.